

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΪΟΥ 1981

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΛΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗ

Ἀγαπητὲ συνάδελφε, κύριε Λίνε Πολίτη,

Εἶμαι εὐτυχὴς ὑποδεχόμενος ὑμᾶς σήμερον εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦτο πνευματικὸν Ἰδρυμα τῆς χώρας ἡμῶν, ἐξ ὀνόματος τοῦ ὁποίου προσαγορεύω ἐγκαρδίως ὑμᾶς : ὥς εὖ παρέστητε.

Ὁ κ. Λίνος Πολίτης, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις τὸ 1906, ἐσπούδασε φιλολογίαν καὶ ἀρχαιολογίαν εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν, Μονάχου καὶ Βερολίνου. Τὸ 1927 ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, τὸ δὲ 1931 ἀνηγορεύθη ὑπ' αὐτῆς διδάκτωρ. Ἐν τῷ μεταξὺ διωρίσθη τὸ 1929 ἐπιμελητῆς τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἐργασθεὶς ἐν αὐτῇ ἐπὶ μίαν περίπου εἰκοσαετίαν, μέ τινας μικρὰς διακοπὰς, ἐν ἔτει δὲ 1948 ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, διδάξας ἐν αὐτῇ ἐπὶ 21 ἔτη μέχρι τοῦ ἔτους 1969, ὅτε παρητήθη. Παραλλήλως ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς ἀνέπτυξε καὶ εὐρείαν ἐξωπανεπιστημιακὴν δραστηριότητα ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἀθήναις, ὥς καὶ γόνιμον συγγραφικὴν δρασιν. Ἀναντιρρήτως τὸ καθ' ὅλον ἐπιστημονικὸν ἔργον του εἶναι πλούσιον καὶ πολὺπλευρον, καὶ πρὸ πάντων τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν Νεοελληνικὴν Φιλολογίαν καὶ προεχόντως εἰς τὸν Σολωμὸν καὶ τὴν ποίησιν τῆς Κρητικῆς ἀκμῆς τοῦ 17ου αἰῶνος. Ἀλλὰ

περὶ πάντων τούτων θὰ ὁμιλήσῃ λεπτομερῶς ἕτερος, ἀρμοδιώτερος ἐμοῦ, συνάδελφος.

Ἀγαπητὲ κύριε συνάδελφε, χαιρετίζων ἐγκαρδίως τὴν εἵσοδόν σας εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἡμῶν, εὐχομαι ὑμῖν μακροημέρευσιν ἐν ὑγείᾳ ἀδιαπτώτῳ, ὥς καὶ ἐπιτυχῇ συνέχισιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου σας. Καὶ ἐπὶ τούτοις μετὰ βαθείας χαρᾶς παραδίδω ὑμῖν τὸ μέγα διάσημον τοῦ τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Καὶ τώρα παρακαλῶ τὸν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας ὀρισθέντα, Γενικὸν Γραμματέα αὐτῆς κ. Κωνσταντῖνον Τρυπᾶνην, ὅπως προσφωνήσῃ τὸν νέον συνάδελφον, κατὰ τὰ καθιερωμένα.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ Κ. ΚΩΝΣΤ. ΤΡΥΠΑΝΗ

Μὲ μεγάλη χαρὰ σᾶς προσφωνῶ, κύριε συνάδελφε, γιὰ νὰ σᾶς ὑποδεχθῶ στοὺς κόλπους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Μὲ προσοχὴ καὶ θαυμασμὸ παρακολούθησα τὴν πολύχρονη καὶ πολύπλευρη ἐπιστημονικὴ σας δράση, καὶ πολλὰ μὲ ἐδιδάξατε, τὰ ὅποια μεταλαμπάδευσα σὲ ἐκείνους ποὺ ἐσπούδαζαν τὰ νεοελληνικὰ γράμματα μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐγεννηθήκατε στὴν Ἀθήνα τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1906, τέταρτος γιὸς τοῦ Νικολάου Πολίτη, τοῦ σοφοῦ ἰδρυτῆ τῆς ἐπιστήμης τῆς Λαογραφίας στὴ χώρα μας. Ὄταν τελειώσατε τὶς ἐγκύκλιες σπουδές σας, ἐγγραφήκατε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀπὸ ὅπου ἐλάβετε τὸ πτυχίον σας τὸ 1927 καὶ τὸ διδακτορικὸ σας δίπλωμα τὸ 1931 μὲ τὴ διατριβὴ «Ἑλληνικὰ χειρογράφα τῆς σερβίδος βασιλίσσης Ἑλισάβετ». Τὶς σπουδές σας συμπληρώσατε στὸ ἐξωτερικόν, στὴ Γερμανίαν καὶ τὴ Γαλλίαν, καὶ εἶχατε τὴν εὐτυχίαν νὰ μαθητεύσετε κοντὰ σὲ μεγάλους δασκάλους, ὅπως τοὺς Buschor, Jaeger, Norden, Pfeiffer, Dölger καὶ Picard.

Τὸ 1929 διορισθήκατε Ἐπιμελητὴς τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἀργότερα Ἐφορὸς Ἀρχαιοτήτων στὴν Ἑκτὴ Περιφέρεια Πατρῶν. Τέλος ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σᾶς ἐξέλεξε τὸ 1948 τακτικὸ καθηγητὴ τῆς Νεώτερης Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, σὲ ἔδρα ποὺ λαμπρόναιε γιὰ εἴκοσι ἕνα χρόνια, ὥς τὸν Ἰούνιον τοῦ 1969, ὅταν ὑποβάλατε τὴν παραίτησίν σας, ἐπειδὴ ἡ δικτατορικὴ κυβέρνησις ἐπέβαλε στὰ Πανεπιστήμια τὸ θεσμὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου.

Τὰ πολλὰ καὶ σημαντικὰ ἔργα σας γιὰ τὰ νεώτερα ἑλληνικὰ γράμματα στρέφονται κυρίως γύρω ἀπὸ δυὸ πόλους : τὴν ποίηση τῆς ἀκμῆς τῆς κρητικῆς λογοτεχνίας καὶ τὸν ἐθνικὸ μας ποιητὴ Διονύσιο Σολωμό. Καταγίνετε, βέβαια, καὶ μὲ παλαιότερα ἢ καὶ λιγότερο καίρια κρητικὰ ποιήματα, ὅπως τὸν Ἄποκοπο τοῦ Μπεργαδῆ, ὅπου καὶ πρωτοφαίνεται καθαρὰ ἡ ἐπίδραση ποὺ εἶχε ἡ Ἀναγέννηση στὰ κρητικὰ γράμματα, ἢ τὴν κρητικὴ εἰδυλλιακὴ ποίηση, ἀλλὰ στραφῆκατε κυρίως στὰ μεγάλα ἔργα τῆς ἀκμῆς, δηλαδὴ στὸ κρητικὸ δράμα καὶ τὸν Ἑρωτόκριτο. Προῖον καὶ ἴσως καὶ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς μελέτης σας αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ λαμπρὴ κριτικὴ ἔκδοση τοῦ Κατξούριου τοῦ Χορτάτη ποὺ δημοσιεύθηκε τὸ 1964.

Πολύπλευρο καὶ βαθυστόχαστο εἶναι καὶ τὸ ἔργο σας γύρω ἀπὸ τὸν Διονύσιο Σολωμό, ἔργο ἐρευνητικὸ καὶ ἐκδοτικὸ, ποὺ μᾶς χάρισε τὴν πραγματικὴ εἰκόνα τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ καὶ ἔλυσε καὶ τὸ ἐπίμαχο ζήτημα ἀν ὁ Σολωμὸς εἶχε γράφει καὶ ἄλλα ποιήματα ποὺ χάθηκαν μετὰ τὸ θάνατό του, ἢ ἀν ἡ ἰδιοσυγκρασία του καὶ ἡ ἰδιότυπη γνώση τῶν ἑλληνικῶν ποὺ εἶχε δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ συμπληρώσει τὰ μεγάλα του ἔργα ἢ καὶ νὰ γράφει καὶ ἄλλα δλοκληρωμένα ποιήματα. Τὸ δεύτερο, δυστυχῶς, ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Καὶ δὲν περιορισθήκατε μόνο στὸ νὰ μᾶς δώσετε τὴν τελειότερη ἔκδοση ποὺ ἔχομε τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἰταλικῶν ἔμμετρων καὶ πεζῶν ἔργων τοῦ Σολωμοῦ — καὶ ἡ ἔκδοση τῶν ἑλληνικῶν ποιημάτων του ἔχει κριτικὰ προβλήματα πολλὰς φορὲς ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα τῶν ἀρχαίων κλασικῶν κειμένων — ἀλλὰ μᾶς ἐδώσατε καὶ τὴ λαμπρὴ φωτοτυπικὴ ἔκδοση τῶν σολωμικῶν αὐτογράφων ποὺ βραβεύθηκε μὲ τὸ Βραβεῖο Ζάππα τὸ 1965 ἀπὸ τὴν Association pour l'encouragement des études grecques en France.

Ἀπὸ τὰ ἄλλα πολλὰ καὶ σημαντικὰ θέματα τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας, μὲ τὰ ὁποῖα καταγίνετε, θὰ ἀναφέρω μόνο λίγα : τὴ συμβολὴ σας στὴ μελέτη τοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους, τὰ ὅσα ὥραϊα μᾶς ἐδώσατε γιὰ τὰ Ἑρωτοπαίγνια καὶ τὸ δημοτικὸ τραγούδι, γιὰ τὸν ἑλληνικὸ ρομαντισμό, γιὰ τὸν Κάλβο, τὸν Τερτσέτη, τὸν Παλαμᾶ, τὸν Παπαδιαμάντη, τὸν Ψυχάρη, τὸν Πάλλη, τὸν Ἑφταλιώτη, τὸν Σεφέρη, ἀλλὰ καὶ ὅσα σημαντικὰ μᾶς ἐδιδάξατε γιὰ διάφορα θέματα τῆς νεοελληνικῆς μετρικῆς.

Δὲν εἴσθε ὅμως μόνον ὁ εὖστοχος κριτικὸς τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, ἀλλὰ εἴσθε καὶ ὁ ἱστορικός της, ποὺ μᾶς χάρισε στὰ ἑλληνικὰ καὶ στὰ ἀγγλικά μιὰ εὐσύνοπτη καὶ πλήρη ἱστορία της, ἕναν τύπο δηλαδὴ ποὺ μόνο οἱ πραγματικοὶ κάτοχοι τοῦ θέματος μποροῦν νὰ ἐπιτύχουν. Οὔτε βέβαια πρέπει νὰ

παραλείπω νὰ μνημονεύσω τὶς παλαιογραφικὰς καὶ κωδικογραφικὰς ἀλλὰ καὶ τὶς ἀρχαιολογικὰς σας μελέτες, ἔστω καὶ ἂν οἱ τελευταῖες εἶναι πονήματα τῶν νεανικῶν σας χρόνων.

Παράλληλα μὲ τὴν ἐρευνητικὴν καὶ τὴν συγγραφικὴν σας δραστηριότητα, ἥ ὁποία καὶ σᾶς χάρισε εὐρύτατη διεθνῇ ἀκτινοβολία, ἔχετε νὰ ἐπιδείξετε καὶ μακριὰ καὶ ἐπιτυχημένη διδακτικὴ δράση. Πολλοὶ εἶναι οἱ ἄξιοι καὶ εὐγνώμονες μαθητὲς σας — ἄλλοι διδάσκουν σήμερα σὲ Πανεπιστήμια καὶ ἄλλοι σὲ Γυμνάσια καὶ Λύκεια — πὺν μιὰ ομάδα τους σᾶς πρόσφερε, ὅταν ἀποσυρθῆκατε ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, τιμητικὸν τόμον μὲ κατάλογον τῶν δημοσιευμάτων σας, ὅπου ἀναγράφονται 226 ἔργα.

Ἄν τώρα στραφῶ στὴν πλατύτερην πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν σας δράση, πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι ὑπῆρξατε ἰδρυτικὸν μέλος καὶ ἀργότερα μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἰνστιτούτου Νεοελληνικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μέλος τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου τοῦ Ἰνστιτούτου Ἑνῶν Γλωσσῶν καὶ Φιλολογιῶν, καθὼς καὶ πολλῶν συμβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀλλὰ καὶ τῶν Ὑπουργείων Παιδείας καὶ Πολιτισμοῦ.

Ὑπῆρξατε ἐπίσης μέλος τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζίης καὶ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Ὁργανισμοῦ γιὰ τὴν ἔκδοσιν κειμένων τῆς παλαιότερης Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας.

Παράλληλα διεθύνετε τὴ σύνταξιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ Ἑλληνικά καὶ ὑπῆρξατε γιὰ χρόνια ἡ ψυχὴ τῆς Μακεδονικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἑταιρείας «Τέχνη», τέλος δὲ οὔτε πρέπει νὰ λησμονηθοῦν οἱ ἐπιτυχημέναι θεατρικὰς παραστάσεις πὺν ὀργανώσατε μὲ τοὺς μαθητὰς σας.

Ἐξάλλου πολλὰ εἶναι τὰ διεθνῇ ἐπιστημονικὰ συνέδρια στὰ ὁποῖα ἐλάβετε ἐνεργὸν μέρος καὶ πολλὰ τὰ ξένα Πανεπιστήμια στὰ ὁποῖα ἐδώσατε σειρὰς μαθημάτων ἢ ὁμιλίαις, καθὼς καὶ πολλὰς εἶναι οἱ ἐλληνικὰς καὶ οἱ ξέναις ἐπιστημονικὰς ἑταιρεῖαι τῶν ὁποίων εἴσθε μέλος. Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ πολιτεία καὶ ἡ Ἰταλία καὶ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας σᾶς ἐτίμησαν μὲ παράσημα.

Ὡς ἄξιον ἐρευνητὴν, κριτικὸν καὶ δάσκαλον τῆς Νέαις Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, ἀλλὰ καὶ ὡς παλαιογράφον, κωδικολόγον καὶ ἀρχαιολόγον καὶ ἄνδρα «σεμνόν», μὲ τὴν ἀρχαία ἔννοια τοῦ ὄρου, πὺν ἄσκησε πλατιά καὶ ὠφέλιμην κοινωνικὴν δράση, σᾶς ὑποδέχομαι μὲ χαρὰ καὶ μὲ θερμὰς εὐχὰς ἐκ μέρους ὅλων τῶν συναδέλφων μας εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἀκαδημίας.